

LIGA ČERNÝCH JEZDCŮ

Ukázka:

- Takže nic proti tomu nemáš, když ten tvůj přístroj vyrobíme několikrát? optal se pro jistotu ještě jednou Vincek a na dlani držel svůj exemplář, který byl od toho Tvrďákova téměř k nerozeznání.

Tvrďák právě lapoval nějaké kluzné plochy supportu rozebrané hoblovky a zatvářil se číhavě.

- Pánové, jestli vyrábíte nějaký přístroj, tak proti tomu můžu těžko něco namítat. Klidně si ho vyrábějte, ale nechodte na mě s tím, že jde o nějaký můj přístroj. Já tady, nota bene v pracovní době, žádný přístroje nefušuju. To, co máš v ruce jsem nikdy v životě neviděl a teď to vidím prvně a navíc vůbec netuším, k čemu to má sloužit. A nechci, abyste mně to vysvětlovali, jasný?!

- Dali jsme si totiž za cíl zničit hyeny a na to těch pár lidí, co jsou v Lize asi nebude stačit, pindal Vincek jako by vůbec neposlouchal, co před tím Tvrďák řekl. - Budeme se muset starat o to, aby co nejvíc lidí v sociotopu přestalo kupovat jízdenky.

- Jo, souhlasil Tvrďák. - Ale to můžou i bez nějakých přístrojů. K tomu není třeba nic víc než rozhodnout se a jízdenky prostě nekupovat.

- Takže nemáš nic proti sériovej výrobě? ujistil se idiotsky naléhavě a po třetí, Vincek.

- Neměli byste se tu poflakovat dlouho, odušil Tvrďák a začal vytrvalými pohyby přebušovat lesklé ocelové lože supportu. - Organistr Volezlo slídí po dílně a nemusí vědět, že se známe taky odjinud než z kantýny.

- Jasně, jdeme, zavelel Vincek.

Pak se ještě zarazil a vrátil.

- Vezmu si od tebe kousek tušírky.

Vincek nabral bez bližšího vysvětlení do papírku mazanec vazelinovité, temně modré barvy, kterou zámečníci používají k natírání brusných ploch před lapováním. Tuširovací barva je vazká agresivní hmota, která se zažere do kůže a ačkoliv žádné škody na zdraví nespáchá, několik dnů ji pak nedostanete dolů ani drátěným kartáčem.

Vyšli jsme ze zámečnické dílny. Tvrďák se neptal, nač chce Vincek tušírku. Vůbec to byl divný rozhovor. Každý z těch dvou si tvrdošijně mlel svoje a jejich řeč se naprosto míjela. Otázky nebyly zodpovězeny a dotazovaný odpovídal jakoby na jiné otázky, které zase nikdo nevyslovil. A přece si ti dva rozuměli dokonale. Stál jsem před další záhadou. Lidé se zřejmě mohou domlouvat, i když se nedomlouvají a naopak si mohou neporozumět, i když se zdánlivě shodnou.

Když jsme míjeli dveře od kantýny, přejel Vincek papírkem s tuširovací barvou, rychle sem a tam po spodní straně držadla svačinářské káry. Věděl jsem, co to znamená. S dvoukolákem jezdila tlustá a nepříjemná svačinářka, která se nás minulý týden na odpolední směně pokusila několikrát ošidit při vracení peněz. Tohle Vincek nesnášel. Nesnesl nikdy, že se ho někdo pokouší podvést a zvláště, když se to mělo týkat peněz, toho vzácného měřítká úspěšnosti. Ani o jediné Ecu to nesnesl. Když jste Vinckovi něco dlužili, museli jste mu to vracet do pětníku přesně, nikdy si nevzal víc, i když jste mu to nutili, nechtěl být nikdy ničím zavázaný, ale nikdy sám nikomu neodpustil ani pětník.

Svačináře jsme přezdívali Gondola podle toho, jak majestátně plula se svým dvoukolákem dílnou s frňákem nahoru a tělem jako hranice naskládaných nahuštěných pneumatik. Když jí Vincek vynadal, pomstila se a udala Volezlovi naše muzeum zmetků a galerii rozflákaných nástrojů, kterou zřídil José ze staré prázdné skříně v rohu přístavku. Teď bylo jasné, že za chvíli má Gondola vyplout s šífem pro svačiny a že v příštích dnech bude mít jisté potíže s umyváním rukou.

V přístavku svolal Vincek poradu nás ligistů, protože na téhle směně jsme se zase vzácně sešli všichni pohromadě.

- Necháme zapnutý stroje, poradil. - Pilky ať se točí a zablokovat posuv, kdyby sem někdo vlezl. Ještě nehoukali na svačinu.

- Netvořte hloučky! parafrázoval Čuču našeho učilištního mistra.

- Musíme, ozřejmil Vincek. Založili jsme Ligu a protože máme tohle, ukázal na dlani štípací strojek, - budeme asi základ sekce strojkářů. Jedno je jistý, vy všichni byste tu věc určitě chtěli taky, to znamená, že jich musíme vyrobit víc, že jich musíme vyrobit mnoho.

Na jedné straně jsem chápal Vinckovu starost o co nejefektivnější likvidaci sociotopických hyen, chápal jsem, že má pravdu, když usiluje o rozšíření mého vynálezu, ale na druhé straně mne naštvál. Vůbec k ničemu mne nepotřeboval, nestál jsem mu ani za zeptání, jestli souhlasím, nestál jsem mu dokonce ani za hádku. Ten kapesní přístroj, tu geniální věčičku jsem mu poskytl aby si ji okopíroval pro sebe, aby zjistil jestli ji dokáže vyrobit, ale jakmile ji jednou dostal do ruky, zacházel s tím, jako by prodával své zboží, svůj nápad... Také mi nebylo jasné, proč chce strojků vyrábět tolik moc a zdálo se mi to nebezpečné.

- Já mám několik kámošů, kteří by se přidali, oznámil José.

- To máme všichni, zavrněl Vincek spokojeně.

- Ligu jsme založili kvůli likvidaci hyen, objasnil jsem jim. - A hyeny zlikvidujeme jen tehdy, když nenachytají žádný černý pasažéry a přesto se prodá málo jízdenek. Transportní podnik bude krachovat a bude tlačit na revizory, protože bude jasný, že když jezdí lidí spousta a nikdo nekupuje jízdenky, tak asi všichni jezdí načerno. A revizoři budou bezmocní a někde nahoře v nějaký kanceláři někomu dojde, že jsou vlastně neschopní.

- Přesně! Jednoduchá aritmetika, přeložil si okamžitě Vincek, - Čím víc strojků mezi lidmi, tím víc neplatičů na který budou hyeny krátký. A čím víc neplatičů, tím míň prodaných jízdenek a tím menší zisky. A čím menší zisky, tím větší tlak na oddělení kontroly. A čím větší tlak, tím jasnější neúspěšnost tohoto oddělení hyen. Nakonec přijdou na to, že je tam pěstujou zbytečně.

Vincek vlastně zopakoval jen to, co jsem před tím řekl já, ale zopakoval to jinak, takže se všem zdálo, že říká něco nového, na co já jsem snad zapomněl, že mne opravuje nebo doplňuje, protože to ví líp.

- No jo, zahloubal se výjimečně Děsí, - Ale ti co mají lupenovej archiv, si taky možná právě teď říkají, že tu myšlenku je třeba rozšířit mezi ekoproletariát... A tamti chemici budou zase nabízet ty svoje přebarvený známky.

- Opět jednoduchá aritmetika, doplnil málem spokojeně Vincek. - Liga bude dělat různé akce a šéfové sekcí dostanou hlasy podle počtu členů sekce. Tudiž, kdo bude mít větší počet členů, bude mít i větší slovo a sílu. Liga byla náš nápad, tak proč bysme neměli mít hodně hlasů a proč bysme do toho neměli hodně mluvit? Jde konec konců o naši bezpečnost, protože jestli se tahle akce provalí, tak se vezeme v průseru jehož velikost hvězd se dotýká, zadeklamoval zprzněnou kněžnu Libuši.

- Jak to chceš vyrábět, když ani takhle neplníme normu? zajímal jsem se o praktickou stránku věci.

- V tom čase, co jinak prokecáte v bunkru na rampě, nebo na noční v době kdy se jinak normálně chrápe. Vy se podělíte o ty tři destičky, já obstarám vrtání, protože to musí mít přesný rozteče. A ty, ukázal na mne, - se postaráš o střížníky.

- Já?! vyhrkl jsem, protože už jen představit si postup výroby bylo pro mne totéž jako představit si, že bych měl řídit tenhle podnik.

- Jasně, šklebil se Vincek. - Nic na tom není. Obstaráš trojku taženou ocel, naporcuješ jí ve svěráku normální pilkou na kousky a ve výdejně si vypůjčíš závitnici. Měl jsi zámečnickej výcvik, tak snad zvládneš z jedny strany vytočit závit aby tam šla našroubovat matička. Z druhé strany pak musí šikovnej brusič vybrousit půlkulatý ostří.

- A ty snad znáš nějakýho šikovnýho brusiče? vyjelo ze mne zoufale.
- Já ne, zašklebil se Vincek. - Ale ty znáš...

A v tom mi došlo, kam míří. Ani to nemusel být brusič, stačila by brusička. A že je šikovná, v to jsem doufal už také pár dnů. Ten zatracený Vincek dovedl využít úplně všeho.

V tom Čuču ukázal kamsi skrz spojovací tunel do dílny. Něco se tam dělo.

- Jaúúú! zaúpěl tiše José. - Karkulko, ty krávo! Tak tohle nemají ani kazisvěti v Americe.

Dílnou postupovalo strašidlo. Bylo to tak strašné, děsivé, nezvyklé a hrozné, že workeři podél svařovaného pásu uličky vypínali stroje a zůstávali stát s otevřenou hubou, strnulí a neschopní odpovídající reakce. Plulo to pomalu a suverénně dílnou ke kantýně. Nejprve jsem nepoznal o co jde, vypadalo to jako strašně tlustý černochoch, nebo černoška s bíle svítícími zuby a lesklým, pronikavým bělmem očí. Zároveň to připomínalo obrovitého, obludného slimáka a tlačilo to svačinovou káru. Jenže to nebylo černé, ale totálně, absolutně temně modré.

Pomalou nám docházelo, co se vlastně stalo. Vinckova pomsta dostala nečekaný rozměr. Gondola si umazala ruce tušírkou na madle svého dvoukoláku, ale nevšimla si toho. Byla to osoba, již se bez ustání ze všech kožních pórů řinul pot a tak to pro ni ten mazlavý prokluzující dotyk držadla kárky nebyl ničím neobvyklým. A taky si stále, i nyní, nepřetržitě utírala dlaněmi zpocené obličej, uši i krk, zajížděla si prsty do vlasů, do zátylku i do podpaží. Byla modřejší než švestka, než arabské nebe v pohádkách tisíce a jedné noci, byla modrá jako letecká uniforma, byla modřejší než modrá. Byla obživlým ultramarínem, vtělenou šmolkou, byla dílenským démonem a z její suverénní pomalosti čišelo cosi děsivého.

- Počkej, zadržel Děsík Josého, který už už startoval aby se dostal k senzaci blíž. - Ona to vůbec neví! Čum, ona vůbec nic netuší! Pánové zavolejte sanitku, ta bude potřebovat svěrací kazajku, až to zjistí. Ta se z toho picne...

Gondola se udiveně otáčela na workery, kteří neméně udiveně zírali na ni. Viděla vytřeštěné oči, úlek ve tvářích a nechápala, že by něco takového mohla v tom vždycky spícím stádu vyvolat ona. Nevěřila tomu, nikdy v životě nehlédla do tváří lidem, které ze snů probudil démon. Teprve když zašla dovnitř do kantýny, spadlo z celé dílny i z nás, ohromení a zástup workerů se nahnul za ní ke dveřím.

Z nitra kantýny zaznělo příšerné zaječení, jako by se tam právě odehrál ten nejbrutálnější mord. Gondola se dostala před zrcadlo. Nikdo se neodvážil dovnitř, zato se všichni sbíhali do houfu před jídelnu.

- Nechodte tam, pitomci, pokusil jsem se neúspěšně zadržet kluky, protože já jediný z nich dovedu předvídat reakce nasraného workera probuzeného ze snů tak drakonickým způsobem, zvláště jestliže je takový worker v davu jiných nasraných workerů.

Tohle byla velmi nebezpečná situace. Ohlédl se pouze Vincek a jeho úšklebek byl drzý a výsměšný jako tehdy, když mne v nacpaném ranním trolejbusu podezíral ze zbabělosti. Nedostatek odvahy jsem mu vskutku vyčítat nemohl. Vůbec ho neděsily následky jeho činů. Vůbec necítil žádnou zodpovědnost a strach z toho slepého parního válce, který se tu teď rozjížděl z jediné hlavní příčiny, totiž z té, že právě Vincek natřel vozík tušírkou. Klidně se hrnul přímo do epicentra výbuchu. A nebo, došlo mi, nebo to vůbec neví, nevidí jako já, co se stane a je to pro něho jen zábavná hra. Jako já nemám radar na revizory, on nemá radar na tohle, proto je bezstarostný. Myslí si, že je to stále jen dětská hra s autíčky, že lidmi lze manipulovat jako plastovými vojáčky...

Coural jsem se za nimi. Šel jsem ovšem dost bystře, abych viděl to vášnivé rozkládání a šermování rukama. Workeři nemohli přiznat, a to ani sobě, že jsou naštvaní z pouhého probuzení takovou nezvyklostí. Museli najít jinou příčinu.

- Copak to bylo za hovado? burácel vozičkář Janda. - Dyť ta chudák ženská se z toho zmagoří.
- Jakpak to umyje? ozval se další hlas. - To byla tušírka, ta se umejt nedá. To jí zůstane jako tetování.
- Do prdele, jestli někdy nějakýho blba napadne udělat takovou kravinu mně?! kápl na jádro davových obav svářeč Venca Fousek a zařal pěst.

- To víš, že se tě bát nebude, hecovali Vencu. - Jakkpak asi zjistíš, kdo to byl? To bys ho musel chytit za ruku, no ne?

- Ale hovno, zaklel Venca. - Kdo tady dělá s tušírkou? Zámečníci! ukázal rukou k plechovým plentám v rohu dílny a dav se pohnul.

Tvrďák seděl na nízké pracovní lavičce a brečel smíchy. Gondola musela plout těsně kolem něho a byl to bystrý chlapec, takže si všechno domyslel. Úplně ho to odrovnalo. Na zástup workerů se tvářil udiveně, ale ještě stále poměrně vesele.

- Ty děláš s tušírkou? zeptal se rafinovaně Venca, hledající viníka, protože až ho nalezne, zamáčkne ho jako veš svými workerskými lopatami a už se nebude muset bát nějakých pořouchlých vtipů.

- Jo, to dělám, ukázal Tvrďák na plechovku barvy a pomalu vstal.

Už věděl, jak se tu rozdávají karty. Byl určitě bystřejší než takový Vincek. Nahrbil se a ve tváři podivně ztuhnul. Mírně rozkročil nohy a poodstoupil.

- A tu chudáka ženskou jsi viděl?

- Jo, to jsem viděl, nahrbil se Tvrďák ještě víc.

- Odkud se asi vzala ta tušírka, co s ní byla namazaná? přibližoval se záludně Venca.

- A jak to mám vědět? usmál se Tvrďák zdánlivě úplně bezelstně.

- Já ti... skočil Venca po drzounovi, aby využil moment překvapení.

Venca byl jistě o hlavu větší než Tvrďák. Byl to robustní medvěd, asfalterský válec. Ale Tvrďáka podcenil a vůbec ho nepřekvapil. Tvrďák jen maličko odskočil do strany na odpružených nohou a svou pravou rukou chytl za rukáv dopadající Vencovu ruku. Strhl ji dolů mimo své tělo, zároveň levačkou podebral Vencův loket a ten hned zdvihl nahoru. Postavil se bokem a když Venca prolétl jako rozjetý stroj kolem něho, ruku mu za zády zkroutil. Náhle se útočník hnal vlastní silou do prázdna a Vincek mu ještě zatlačil do zad jeho zkroutenou ruku. Zrychlený Venca vyrazil s obrovským rachotem dveře do výdejně, hlavou rozházel plechové ochranné plenty a uvnitř nalétl do regálu se smetáčky a rukavicemi. Byla to pořádná šlupka a trvalo to jen dvě, tři vteřiny.

Tvrďák se bleskurychle otočil, protože ostatní se také hnuli, aby v přesile zvládli výtržníka. Z nás nestihl zareagovat vůbec nikdo a organistr mistr Volezlo náhle nebyl k nalezení. Tvrďák si nedělal žádné iluze o své situaci. Náhle měl v ruce železnou tyč a opsal s ní půlkruh takovou silou až to zasvištělo. Couvli. Pak sáhl rukou za sebe do krabice a vytáhl tvrdou, ocelovou, dvacet centimetrů dlouhou rýsovací jehlu.

Ztuhl jsem leknutím, když jehlu mrštil proti půlkruhu workerů, ale Tvrďák věděl co dělá. Uměl to dobře a přesně, měl to v ruce, měl to v krvi, měl to nacvičené a možná se s tím už narodil. Ti před ním ani nezpozorovali, že něco hází a těžká jehla zadrnčela v plastickém ostění mezi hlavami dvou z nich. Tvrďák už držel v ruce druhou a měl jich v krabici nejméně dvacet. Couvli znovu. V očích mu vyčetli jasné, zřetelné odhodlání. Z jeho strany to nebyla hra. Spočetli si kolik z nich by takovou legraci odneslo zmrzačením, ne-li něčím daleko horším a nenapravitelnějším. Venca se těžkopádně sbíral a hledal ve výdejně židli. Obličej měl rozbitý nárazem a tekla mu z nosu krev. Nejhorší napětí se vybilo, to jsem jasně cítil.

Pak ženské přivedli Volezla a ten zahájil vyšetřování za asistence poloviny dílny. Zašel se podívat do jídelny a s geniálním úsudkem detektiva přišel na to, že někdo namazal tušírkou madlo kárky. Vrátil se k Tvrďákovi.

- Vy se asi přiznávat nebudete, že organistře? udeřil na Tvrďáka záludně jako pravý Holmes.

- Tedy vy ale máte postřeh, zakroutil Tvrďák obdivně hlavou. - Podívejte se, mistře, jděte se vycpat a držte si tadyhle ty rafany na řetězu, aby tady nebyly nějaký mimořádný kremace. S tušírkou tady nedělám jenom já, ve skřínce jí má každéj druhej alespoň trochu. Té paní je mi líto, ale já se odsud dneska ještě nehnu. Na mně ať to nikdo nehází, nebo budou praskat lebky.

- Tak když ses tady odsud nehnu, osmělil se vozíčkář Janda. - To bys mohl vědět, jestli si tady dneska od tebe kousek té tušírky nebral, že jo?

To byla záludná otázka a mne vyděsila. Nějak jsem v té době už věděl, že Tvrdák nezalže ani kdyby ho věšeli nebo mučili. Tvrdák byl drsný, ale rovný chlap.

- To mi dobře nahráváš, organistře, ukázal na vozičkáře Jandu prstem a tykal mu bez okolků, podle hesla já pán, ty pán. - Co když teď řeknu, že sis ode mne bral tušíрку ty, nebo tady mistr? Utlučete ho? To by byla docela sranda ne?

Zaznamenal jsem, že Tvrdák nemůže být v žádném případě hloupý člověk, když ho napadla taková klička, jak nelhat a přitom neodpovědět po pravdě.

- Já jsem si tady bral tušíрку, řekl s ledovým klidem Vincek a okolostojícím zajiskřilo v očích. - Mám ji u stroje v papírku, na nic jsem ji nepoužil, lhal provokativně a vyzývavě.

Ano byla to výzva a prozrazovalo to hodně o Vinckovi. Tvrdák nezalhal a přece byl podezřelým a nevinným. Vincek nemusel vůbec otevřít pusu, jenže to udělal. Vincek udělal na pohled něco, co vypadalo jako odvaha, před námi, kteří jsme věděli, ale lhal. Nehrál to fér. Byla v tom nějaká křivota. Tehdy jsem to hned neměl čas domyslet, protože překvapením neměl být konec.

- Jo, ano, to já jsem ho požádal, aby pro mne sehnal kousek lihové barvy.

Davem se protlačil Inženýr Hlávka.

- To seš hodnej, Vincku. Chci vyzkoušet, jestli by se s tím nedaly líp označovat zmetky, normální email se z leštěných ploch odlupuje.

Gondolu jsme neviděli dobré dva týdny, než se odvážíla opět mezi lidi na dílnu. Venca Fousek, svářeč, odnesl svoji horlivost zlomeninou klíční kosti a nějakou tou pohmožděninou v obličejí plus slabým otřesem mozku. Ututlalo se to a udělali z toho pracovní úraz. Tvrdák ho prý navštívil doma s flaškou rumu a dali to mezi sebou po chlapsku do pořádku. Vinckovo přiznání opět jen prohloubilo propast mezi námi vyučenci a zbytkem dílny. Viděli nás teď za vším nepříjemným, za vším, co je vylamovalo z otupělého spánku, co je stavělo do cizoty a nejistot bdění. Už si nás spojovali se vším nepříjemným a rušivým. Ještě jsem netušil, že právě takový je celý můj úděl na tomto světě.

To, že se Vincka hned zastal Hlávka z kontrolky, pro mne svědčilo o pozoruhodně upevněném poutu mezi oběma lháři. A nakonec, ta Vinckova neomalená drzost s jakou vyzýval kdykoli kohokoli, to, jak si stále dokazoval, že všechny trumfne a přechytračí, předhóní a uhrane... Co to mohlo být jiného, než jeho způsob jak nemyslet na ubohost žití a světa kolem nás, na impulsivní animalitu a primitivismus workerů, na marnost všech snah a na marné plynutí času. Co jiného to mohlo být?

Já jsem nic takového neměl, nenašel jsem si žádný způsob jak nemyslet, jak nevidět a necítit. Ta podvědomá a podprahová vibrace hlubších sfér byla příliš silná a já jsem byl příliš vnímavý. Nedovedl jsem upadnout do hypnotické každodenní otupělosti a smířenosti, neměl jsem dar šílené provokující odvahy rebela a nedokázal jsem prostě uvidět smysl v nějaké pitomé soutěži, v nějakém předhánění se s ostatními. A tak mne to vždycky draplo a já zase nevěděl co s tím vším. Zase jsem nevěděl, kdo a co jsem a co tady dělám, k čemu jsem se narodil a jak se k tomu postavit, aby to bylo alespoň jednou jedinkrát správně.